

[Landbrugsministeren.]

område, nemlig i lovforslagets § 3 — som særlig har været omtalt — adskiller lovgivningen sig fra de hidtil gældende bestemmelser. Man kan sige: det gør den ikke engang, for dette har også været praksis, men der har været udtalt tvivl om, hvorvidt det kunne være holdbart.

Det er rigtigt, som ordføreren for det konservative folkeparti, det ærede medlem hr. Niels Ravn, omtalte, at sagens forhistorie er den, at en bekendtgørelses lovlighed blev draget i tvivl. Sagen blev forelagt ombudsmanden, som udtalte, at der var stærke grunde, der talte for, at en sådan bekendtgørelse skulle udstedes, men der kunne være tvivl om, hvorvidt dens bestemmelser var helt dækket af den gældende lovgivning. Den ændring, der sker ved lovforslagets § 3, tager således sigte på at skabe sikkerhed for, at der virkelig er lovhjemmel for bekendtgørelser af den art.

Jeg forstod, at både det ærede medlem hr. Søren Jensen og det ærede medlem hr. Niels Ravn var betænkelige ved de vidtgående bemyndigelser, der gives landbrugsministeren i § 3. Jeg kan herom sige, at § 3 er udformet efter lange og indgående forhandlinger dels i ministeriet, dels med de interesserede parter og er tiltrådt i sin nuværende udformning af alle landbrugets repræsentanter, hvorimod repræsentanter for den private handel har taget afstand fra paragraffen, som man finder for vidtgående.

Det ærede medlem hr. Niels Ravn mente, at det kunne se ud, som om jeg næsten var blevet betænkelig ved mit eget strenge forslag. Jeg kan herom sige, at mine betænkeligheder gik ud på, at skønt jeg ingen personlige ønsker havde om en så vidtgående bemyndigelse, kunne jeg ikke se, hvordan man kunne komme uden om en sådan bemyndigelse, hvis det formål, som næsten alle var enige om, skulle fremmes. Dette vil der imidlertid blive lejlighed til at forhandle om i udvalget, og hvis man her kan finde frem til en anden form, der kan dække det, der er hensigten med bestemmelsen, kan jeg give det tilsagn, at formen ikke for mig er afgørende. Det skulle glæde mig, om man kunne finde frem til en afgrænsning, en tydeliggørelse, af de forskellige

områder, men jeg tror ikke, det kan lade sig gøre.

Også forskellige af de detailspørgsmål, der er rejst, er det rimeligt at lade komme til nærmere forhandling og afklaring i udvalget, og jeg vil gerne medvirke hertil.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Chr. Thomsen: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om slagtning, forhandling, udførsel og indførsel af fjerkræ m. v.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 943, fremsættelsen i tidenden sp. 2006).

Lovforslaget sættes til forhandling.

P. A. Rasmussen: Det foreliggende lovforslag indeholder foruden en videreførelse af de nugældende bestemmelser også væsentlige forbedringer, der både tager sigte på at sikre vor eksport og at sikre vore hjemlige forbrugere en vare af god og sund kvalitet. Dette opnås ved, at den nugældende bestemmelse om, at slagtning af fjerkræ til eksport kun må foretages på autoriserede slagterier, udvides til også at omfatte slagtning af fjerkræ, der forhandles i butikker. Såvel dette som bestemmelsen om, at fjerkræ ikke må forhandles i åben eller parteret tilstand, medmindre det er dyrlægekontrolleret og forsynet med et særligt mærke, finder jeg påkrævet og tiltrængt, især hvis man foretager en sammenligning med kontrollen med andre kødvarer og levnedsmidler. De, der kommer ind under en sådan kontrol, får ret til at benytte et af landbrugsministeren godkendt mærke, således at forbrugerne ved, at de står over for en vare af god og reel kvalitet.

[P. A. Rasmussen.]

Det er i øvrigt min opfattelse, at efterspørgslen vil stige, hvis der ydes sikkerhed for, at det slagtede fjerkræ, der udbydes til salg, er blevet kontrolleret på samme måde som andre kødvarer.

Overgangsbestemmelserne for de nuværende ikke-autoriserede slagterier, der på nærmere foreskrevne vilkår kan opnå tilladelse til at fortsætte som hidtil i en periode på indtil 3 år, finder jeg er en praktisk foranstaltning.

Den i § 4, stk. 2, foreslåede bemyndigelse for landbrugsministeren til at fastsætte bestemmelser om indsamling og opstaldning af indkøbt fjerkræ anser jeg for meget betydningsfuld. Transport og opbevaring af mange dyr i samme rum medfører naturligvis gunstige vilkår for spredning af sygdomme blandt det indkøbte fjerkræ. Der må derfor træffes betryggende foranstaltninger til at forhindre udbredelse af de smitsomme fjerkræsygdomme. Samtidig mener jeg, at der bør tages rimeligt hensyn til, at ordningen er praktisk og ikke virker mere generende for opkøberne end nødvendigt. Dette afsnit om indsamling m. v. kan der måske blive lejlighed til at drøfte i et kommende udvalg.

Et krav om, at alt slagtet fjerkræ skal være undergivet dyrlægekontrol, er jo ikke indeholdt i lovforslaget; torvehandel m. v. er holdt udenfor. Der ville vel også være praktiske vanskeligheder ved at gennemføre en sådan kontrol.

Alle forhold taget i betragtning mener jeg, at det foreliggende lovforslag kan give en tilfredsstillende ordning, hvorfor jeg på mit partis vegne skal anbefale det til velvillig behandling.

Heilesen: Det lovforslag, som oprindeligt var udarbejdet og godkendt af en lang række organisationer, er blevet ændret noget, inden det blev fremsat i folketinget af den højtærede landbrugsminister, hvilket også fremgår af de bemærkninger, der er knyttet til lovforslaget. Disse ændringer vil

medføre, at lovforslaget, hvis det bliver vedtaget, som det er fremsat, ikke får helt den betydning, som var tiltænkt det.

Baggrunden for lovforslaget er ikke ensidige ønsker om at få flere muligheder for at bekæmpe spredningen af smitsomme fjerkræsygdomme. Også hensynet til slagterierne og forbrugerne har spillet en betydelig rolle. Jeg finder det urimeligt, at der stilles store krav til de autoriserede virksomheder og butikker, hvad indretning og hygiejne angår, så længe andre kan stå f. eks. i staldene og slagte fjerkræ og udbyde det til salg, f. eks. på torvepladser. Hverken producent eller forbruger er tjent med, at dette fortsat tolereres. Jeg ser da også, at de lokale sundhedsmyndigheder er opmærksom på dette forhold og arbejder på at få sundhedsvedtægterne ændret, så friluftshandel med bl. a. fjerkræ forbydes. Nu sidst forlyder det, at myndighederne i Ålborg i et forslag til ny sundhedsvedtægt påtænker at forbyde handel fra åben bod med fjerkræ og ost ud fra den indstilling, at man finder det naturligt, at der nu fastsættes ensartede regler for al forhandling af slagtet fjerkræ. Idet jeg her ser helt bort fra det, man lidt snævert kan kalde slagtning til eget forbrug, der ikke berøres af lovforslaget, finder jeg det rigtigst allerede på nuværende tidspunkt at gøre den højtærede landbrugsminister opmærksom på, at ministeren her kan støtte bestræbelser, der gør sig mere og mere gældende ude i kommunerne, tilmed, så vidt jeg ved, med støtte fra alle de organisationer, der har været spurgt — og det er mange.

På mit partis vegne skal jeg anbefale lovforslaget til velvillig behandling, men jeg vil også finde det påkrævet, at det henvises til udvalgsbehandling.

Niels Ravn: Jeg har forstået baggrunden for det foreliggende lovforslag således, at det nærmest er smittespredningen, man frygter ved den indsamlingsform, der i øjeblikket anvendes, idet der sker en sammenblanding af fjerkræ, der skal slag-

[Niels Ravn.]

tes, og fjerkræ, der er bestemt til levebrug. Endvidere har man haft opmærksomheden rettet mod, at visse ikke-autoriserede fjerkræslagterier kan sælge deres affald som dyrefoder, hvorved der også skulle kunne ske en vis smittespredning. Jeg og mit parti er enig med den højtærede landbrugsminister i, at der her sikkert kan være grund til at fastsætte nye regler. Jeg er også enig med den højtærede minister i, at det kan være rimeligt, at man nu kræver autorisationspligten udvidet, men med en vis frist, nemlig denne overgangstid på 3 år. Der er ikke tale om nogen egentlig dyrlægekontrol, hvad angår det ikke-opskårne fjerkræ — det kan jeg i og for sig give min tilslutning — medens der er dyrlægekontrol, når det drejer sig om opskåret fjerkræ.

Jeg kan altså stort set erklære mig enig med den højtærede minister, men der er enkelte punkter, jeg godt kunne tænke mig at vi lige skulle tale lidt nærmere om, f. eks. den skillelinje, der er foreslået mellem fjerkræ til eksport og butikshandel og så det fjerkræ, der i øvrigt forhandles. Jeg kan ikke se, at den næringsdrivende, der handler på et torv eller måske fra en vogn, skal have en anden stilling end butikshandelen. Jeg synes, denne deling er lidt urimelig. Det måtte være rimeligt, om man anbragte skillelinjen mellem erhvervsmæssig handel på den ene side og salg direkte fra producent til forbruger på den anden side.

Jeg kunne også godt tænke mig, at man holdt det mere sæsonprægede fjerkræ som ænder, gæs og duer uden for denne lovgivning, idet den smittespredning, der er tale om, navnlig sker blandt høns, og smitten ikke kan tænkes overført til disse andre arter af fjerkræ. Det er nu engang sådan i øjeblikket, at netop disse mere sæsonprægede arter af fjerkræ i vid udstrækning sælges direkte fra producent til butikker og videre til forbrugerne, og jeg synes ikke, det kan være rimeligt at gribe ind på dette område.

Endelig har jeg et spørgsmål til den højtærede landbrugsminister vedrørende lovforslagets § 3. Jeg kan ikke rigtig se, hvad der ligger bag dens udformning — eller rettere sagt den afsvækkelse, denne paragraf har fået i forhold til den tilsvarende

§ 1 i den gamle lov, hvori der ikke var nogen sondring mellem levende og slagtet fjerkræ til udførsel. Ifølge denne paragraf skulle man have autorisation for at kunne udføre fjerkræ. I det nye lovforslag står der „autorisation eller tilladelse“; det er en afsvækket formulering. Tilladelse gælder kun et specielt tilfælde, medens autorisation må være fortløbende. Jeg tillader mig at spørge om motiveringen for denne ændring.

Med disse få bemærkninger skal jeg på mit partis vegne anbefale lovforslaget til velvillig behandling.

Morten Larsen: På mit partis vegne skal jeg give tilslutning til, at dette lovforslag i lighed med lovforslaget om udførsel af kød m. m. får en hurtig og velvillig behandling såvel her i tinget som i udvalget.

Jeg vil gerne have lov til allerede nu at gøre et par bemærkninger til nogle af lovforslagets paragraffer, som også et par af de øvrige ærede ordførere har været inde på. I § 2 står:

„Slagtning af fjerkræ til eksport eller til forhandling i butikker må kun foregå på fjerkræslagterier, der er autoriseret af landbrugsministeren.“

Dette kan, som den ærede konservative ordfører var inde på, anses for urimeligt over for de handlende, der har de store omkostninger ved at holde deres butikker i den stand, som sundhedsmyndighederne nu må kræve. Det kan være rimeligt i udvalget at se på, om ikke torvehandelen trods alle gamle traditioner, hvor rigtige de end har været i sin tid, også må ind under disse bestemmelser. Jeg ved, at torvehandelen enkelte steder i landet spiller en vis rolle for de enkelte fjerkræproducenter, men som helhed er den vist ikke af afgørende betydning.

Jeg vil dernæst gerne have § 3 forklaret lidt nærmere. Der står heri:

„Udførsel her fra landet af levende fjerkræ til slagtning må kun finde sted, såfremt vedkommende har en af landbrugsministeren dertil meddelt autorisation eller tilladelse.“

Jeg vil gerne have nærmere belyst, hvad der forstås ved „fjerkræ til slagtning“. Skal dyret være slagtefærdigt, skal det have en vis vægt eller en vis alder? Vi må

[Morten Larsen.]

jo ikke glemme, at Danmark i de senere år har oparbejdet en vis eksport af daggamle hanekyllinger, der bliver opfodret i andre lande. Rammes den af denne paragraf?

I § 8 står, som i og for sig naturligt er, at de i lovforslaget anførte afgifter skal anvendes til dækning af udgifterne ved den veterinære og kvalitetsmæssige kontrol med overholdelsen af de i denne lov og i medfør af samme fastsatte bestemmelser, herunder ved det arbejde, der udføres af Fjerkræeksportudvalget. Jeg vil gerne have bekræftet, at det kun er de med denne kontrol direkte forbundne afgifter, der går til Fjerkræeksportudvalget.

Med disse bemærkninger og med tilsagn om en velvillig behandling i udvalget skal jeg anbefale det foreliggende lovforslag.

Alfred Jørgensen: For så vidt som der i lovforslaget om slagtning, forhandling, udførsel og indførsel af fjerkræ m. v. er tale om kontrol med slagtet fjerkræ til eksport, ligger det på linje med det lovforslag om udførsel af kød m. m., som har været til forhandling her i tinget i dag, og jeg kan henvise til de betragtninger, jeg har gjort gældende herom.

Når en tilsvarende kontrol foreslås delvis indført for fjerkræ bestemt for hjemmemarkedet, er begrundelsen ikke i dette tilfælde markedets opretholdelse, men hensynet til almindelig sikring af sundheden; og hvis det er mest praktisk at henlægge dette spørgsmål under den højtærede landbrugsminister, skal det ikke støde på nogen modstand fra min side. Man studser over, at der med hensyn til kontrol med handelen af slagtet fjerkræ gøres forskel på butikshandel og anden handel, f. eks. torvehandel. Denne forskel må jo føre til, at butikshandelen efterhånden bliver den eneste form for handel med slagtet fjerkræ, men måske er denne udvikling tilsigtet, og måske kan den også siges at være i befolkningens interesse.

De bestemmelser i lovforslaget, der tilsigter at hindre udbredelsen af smitsomme sygdomme blandt fjerkræ ved ind- og udførsel og transport af levende fjerkræ, kan jeg tiltræde, ligesom jeg finder, at konserver fremstillet til eksport af hensyn til det

udenlandske marked må underkastes en betryggende sundhedskontrol.

§ 8 indeholder en bestemmelse om, at de af virksomhederne udrede afgifter anvendes til dækning af udgifterne til den kvalitetsmæssige og sundhedsmæssige kontrol med varerne. Dette kunne friste mig til at spørge, om der bag dette ligger et ønske om at tilstræbe balance mellem afgifter og kontroludgifter, noget, der måske burde overvejes.

Endelig skal jeg udtale min påskønnelse af, at den højtærede landbrugsministers kendte humane livsopfattelse og milde fynske sind i dette lovforslag kommer stærkere til orde, idet han i afvejelsen af straf og brøde ser bort fra fængsel og anden indespærring.

Hvad jeg i øvrigt måtte have af spørgsmål og overvejelser, skal jeg gemme til det kommende udvalg.

Fuglsang: På kommunisternes vegne kan jeg også anbefale dette lovforslag. Det indeholder bestemmelser om nyttige og nødvendige foranstaltninger, som har til formål at hindre spredning af smitsomme sygdomme, at sikre befolkningens forsyning med godt og sundt fjerkræ og at bevare vore produkters gode omdømme på eksportmarkederne.

Der er stillet forskellige spørgsmål, bl. a. er nævnt § 2 i forbindelse med spørgsmålet om torvehandelen, og det ærede medlem hr. Heilesen nævnte, at lokale myndigheder i forskellige byer allerede havde taget spørgsmålet op. Jeg synes, at man i det udvalg, som jeg forstår skal nedsættes, skulle overveje, om det ikke ville være rigtigt at tage skridtet fuldt ud og i fremtiden ikke overlade det til de lokale myndigheder at vurdere, hvad der er rigtigt eller ikke rigtigt i retning af kontrol med torvehandelen og de former, hvorunder den foregår.

Det siges i bemærkningerne, at det stillede krav om autorisation betyder et ret kraftigt indgreb over for et hidtil frit erhverv; indgrebet motiveres imidlertid med, at adskillige af de ikke-autoriserede virksomheders hygiejniske standard er ringe. Akkurat det samme vil sikkert gælde torvehandelen; nogle steder vil man håndhæve en kontrol og sikre en vis standard, men der er

[Fuglsang.]

fare for, at den hygiejniske standard om nogle år ikke vil være tilfredsstillende.

I håb om, at man vil tage dette spørgsmål op i udvalget, kan jeg i øvrigt anbefale lovforslaget.

Landbrugsministeren (Skytte): Jeg takker samtlige ordførere for den tilslutning, de har givet til lovforslaget.

Der er stillet en del spørgsmål, som jeg dels kan besvare her, dels kan love besvaret i det udvalg, jeg regner med vil blive nedsat.

Det ærede medlem hr. Niels Ravn spurgte, hvorfor man ville svække § 3, idet der i lovforslagets § 3 står „autorisation“, som jo er noget varigt, „eller tilladelse“, som er en engangsforanstaltning. Hertil kan jeg sige, at der er ikke tale om nogen svækkelse af bestemmelsen; den er fuldkommen i overensstemmelse med det bestående. Det udelukker dog ikke, at man i udvalget kan drøfte, om vi bør skærpe denne paragraf og udelukkende tale om autorisation. Jeg skal ikke her tage bestemt stilling til, om jeg kan tiltræde noget sådant; men det, der står i lovforslaget, er altså i overensstemmelse med den gældende regel.

Det ærede medlem hr. Morten Larsen nævnte også § 3 og udbad sig en nærmere definition af begrebet „fjerkræ til slagtning“. Disse tekniske enkeltheder, om jeg må bruge det udtryk, skal jeg være villig til at redegøre for i udvalget.

Jeg har forstået på nogle af ordførertalerne, at man måske kunne ønske en stramning af loven; det kom vel stærkest frem hos det ærede medlem hr. Heilesen, der sagde, at lovforslaget ikke havde helt den samme karakter, som da det oprindeligt kom frem. Det er rigtigt, at der har været et, om jeg så må sige, stærkere forslag fremme, som har fået tilslutning fra de interesserede parter, og det er rigtigt, at jeg har mildnet forslaget inden fremsættelsen. Det er sket dels for at tage hensyn til hjemmeslagtningen, dels for at tage hensyn til torvehandelen. Medens der med hensyn til hjemmeslagtningen er almindelig tilslutning til, at der ikke skal gribes ind — det skal fortsat være tilladt, at man, når man slagter til sig selv, også slagter til en nabo —

kan der blive et problem i forholdet mellem torvehandelen og butikshandelen. Nu synes jeg, ordførerne nærmede sig problemet ud fra forskellige forudsætninger; det ærede medlem hr. Alfred Jørgensen mente, at lovforslagets gennemførelse ville bevirke, at folk efterhånden udelukkende gik over til butikshandel. Med den form, lovforslaget har fået, tror jeg ikke, loven vil komme til at hæmme torvehandelen; derimod føler jeg mig overbevist om, at hvis vi i dag ville stille de samme krav til torvehandelen, som vi her stiller til butikshandelen, ville det på længere sigt bevirke, at torvehandelen helt ophørte. Det er imidlertid noget, vi kan overveje i udvalget, og jeg er ikke på forhånd helt fremmed for tanken om at ligestille de to former for handel, ja, jeg kan gå så vidt som til at sige, at hvis der er en overvejende stemning for det i udvalget, hvis man er enig om, at det bør ske, skal det ikke møde afgørende modstand fra min side.

Jeg er parat til en saglig drøftelse om alle de i lovforslaget indeholdte bestemmelser.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

P. A. Rasmussen: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til det udvalg, som tinget har besluttet at nedsætte angående forslag til lov om udførsel af kød m. m.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Formanden: Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 11. februar kl. 19 med følgende dagsorden:

1) Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til lov om udførsel af kød m. m.
og
forslag til lov om slagtning, forhandling, udførsel og indførsel af fjerkræ m. v.

[Formanden.]

2) *Fortsættelse af forespørgsel til ministeren for udenrigsøkonomi og økonomiministeren af Per Hækkerup m. fl.*

Formanden meddelte sluttelig planen for tingets øvrige møder i den følgende uge.

Mødet hævet kl. 14.

52. møde.

Tirsdag den 11. februar kl. 19.

Formanden: I skrivelse af dags dato meddeler undervisningsministeren, at han ønsker her i tinget mundtligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om ungdommens uddannelsesfonds forvaltning og virksomhed.

Medlem af folketinget Aksel Larsen har meddelt mig, at han ønsker til handelsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Hvorfor har ministeren givet til-ladelse til sukkerprisens forhøjelse?“

Spørgsmålet vil blive optaget på dags-ordenen for tingets førstkommande spørge-tid.

Den første sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg an-gående:

Forslag til lov om udførsel af kød m. m. og

forslag til lov om slagtning, forhandling, ud-førsel og indførsel af fjerkræ m. v.

Valgt blev: *Carl Petersen, Bladt, Ditlevsen, M. Larsen (Kolding), Peter Nielsen, P. A. Rasmussen, Chr. Thomsen, Morten Larsen, Alfred Jørgensen, Søren Jensen, Heilesen, Damsgaard, Niels Eriksen, Anker Lau, Niels Ravn, H. C. Toft og Weikop.*

Den sidste sag på dagsordenen var:

Fortsættelse af forespørgsel til ministeren for udenrigsøkonomi og økonomiministeren af Per Hækkerup m. fl.

(Foregående forhandling findes i tidenden sp. 2431).

Forhandlingen genoptoges.

Ordføreren for forespørgerne (Per Hække-rup): Jeg vil gerne takke den højtærede minister for udenrigsøkonomi og den højtærede økonomiminister for de redegørelser, de i torsdag gav tinget og offentligheden om de forhandlinger, der har været ført vedrørende de forskellige nordiske og euro-pæiske markedsplaner.

Formålet med de demokratiske partiers forespørgsel var jo netop at få så fyldige oplysninger frem, som det er muligt at give på nuværende tidspunkt, og dette formål blev tilfredsstillet ved de to redegørelser, vi modtog. Derimod var det ikke formålet, at vi ved denne lejlighed, under denne debat, skulle nå frem til en endelig stillingtagen til de forskellige markedsplaner. Der forhandles som bekendt stadig om det nordiske økono-miske samarbejde, og man kan vel sige, at forhandlingerne om frihandelsområdet netop i disse dage er ved at gå ind i den afgørende fase. Det må derfor være helt selvfølgeligt, at disse forhandlinger føres frem til en af-klaring, inden der kan forelægges folke-tinget forslag til en beslutning om, hvilket standpunkt Danmark skal indtage til de forskellige planer.

Denne afventende holdning, som må være naturlig, så længe forhandlingerne foregår, synes at have vundet en stigende tilslut-ning gennem den senere tid. Enkelte, som tidligere krævede, at vi skulle træffe en hurtig afgørelse med hensyn til vort stand-punkt, har skiftet synspunkt, og selv Land-boforeningerne, der på et tidligere tids-punkt mente at kunne tage stilling for Danmarks tilslutning til de seks landes økonomiske union, er formentlig i dag mindre sikre i deres sag.

Vi skal altså ikke tage stilling i dag til de forskellige planer. Alligevel kan der være god grund til i dag at tage en drøftelse om spørgsmålet, dels på grundlag af det, vi indtil nu ved om de forskellige planer,